

LPGGz

Landelijk Platform GGz

Tweede Kamer der Staten Generaal
Vaste Commissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. de heer T. Teunissen, griffier
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

cie.vws@tweedekamer.nl

Datum: 12 april 2012
Kenmerk: 12-04002/cvdh/hvo
Onderwerp: Wetsvoorstel Beginselenwet AWBZ zorg (TK 33109)

Dé koepel voor
cliënten- en
familieorganisaties
in de geestelijke
gezondheidszorg

Postadres:
Postbus 13223
3507 LE Utrecht
Bezoekadres:
Maliebaan 87
3581 CG Utrecht

T (030) 236 37 65
F (030) 231 30 54
E info@platformggz.nl
I www.platformggz.nl

Postbank 1948735
KvK Utrecht 30213449

Geachte leden,

Het LPGGz heeft kennis genomen van het wetsvoorstel Beginselenwet AWBZ zorg (TK 33109), waardoor cliënten in de AWBZ verblijfszorg afdwingbare rechten krijgen en duidelijke afspraken kunnen maken met een zorgaanbieder over hun wensen en voorkeuren betreffende hun kwaliteit van leven. Met dit wetsvoorstel wil het kabinet de positie van cliënten in de AWBZ (langer dan drie maanden verblijf) versterken.

Belangrijke onderdelen uit dit wetsvoorstel zijn ondermeer (artikel2):

- Meer zeggenschap over het eigen leven;
- Dagelijkse hygiënische verzorging;
- Goede voeding;
- Schone leefruimte;
- Zinnvolle dagbesteding;
- Respectvolle bejegening;
- Regelmatig buitenlucht;
- Aandacht voor levensovertuiging.

Standpunt LPGGz

Het Platform is verheugd over de aandacht voor de rechtspositie van deze kwetsbare groep mensen in een afhankelijke zorg- en verblijfsituatie. Het LPGGz vindt dat ieder de zorg en aandacht moet krijgen die nodig is zodat hij/zij een zinvol leven van leiden. Het is teleurstellend dat dergelijke basale omgangsvormen en randvoorwaarden in een wet moeten worden vervat. Ook wij kennen in de ggz problemen op het terrein van zinnvolle dagbesteding, bejegening, lege zondagen en slechte huisvesting. Onze conclusie is dat zelfregulering helaas niet volstaat. We zijn verheugd over de toezegging van de Staatssecretaris m.b.t. de cliëntvertrouwenspersoon in AWBZ instellingen. De ggz kent vanuit de BOPZ reeds de PVP die zeer waardevol werk verricht.

Aandachtspunten LPGGz

- Het wetsvoorstel lijkt vooral geschreven vanuit de ouderenzorg: Wij willen graag duidelijker in het wetsvoorstel terug zien dat de wet bedoeld is voor iedereen in de verblijfszorg langer dan drie maanden, en dus ook voor cliënten in de ggz. Deze doelgroep wordt nauwelijks genoemd, maar is zeer gebaat met de rechten die voortvloeien uit deze nieuwe wet.

- De reikwijdte dient te worden verbreed. De wet moet gelden voor iedereen die zorg met verblijf langer dan drie maanden krijgt, dus los van de financiering. Het zijn wat het LPGGz betreft basale uitgangspunten en omgangsvormen zodra zorg met verblijf aan de orde is. Respectvolle bejegening, regelmatig buitenlucht, schone leefruimte of het bespreken van een zorgplan of behandelplan is altijd belangrijk, niet alleen in de AWBZ, maar ook bij verblijf vanuit de ZVW.
- Mensen ervaren vooral onvoldoende tijd en aandacht van zorgverleners. De vraag is of dit wetsvoorstel hier iets aan kan veranderen. Wij constateren hierbij twee knelpunten. Ten eerste maken wij ons ernstige zorgen om de bezuinigingen in de zorg, met name in de ggz. Er is een hoge werkdruk en tijdgebrek bij het personeel. Dit zal alleen maar toenemen. Daarnaast is de zorg vooral bedrijfsmatig ingericht. Werkprocessen zijn het uitgangspunt, niet het organiseren van de zorg rondom de cliënt. Dit laatste vraagt om een gedrags- en cultuurverandering en een andere manier van werken. Wet- en regelgeving kunnen hiervoor wel de kaders aangeven, maar vaak schort het bij praktische uitvoering. Welke maatregelen gaat de Staatssecretaris nemen om de wet ook geïmplementeerd te krijgen?
- In relatie tot het vorige punt: Zorg voor meer bewustwording en competenties van zorgverleners via (bij / na)scholing en realiseer de noodzakelijke randvoorwaarden waardoor zij hun werk goed kunnen uitoefenen.
- Een deel van de genoemde rechten wordt beperkt door de financiële mogelijkheden. De indicatie is bepalend hoeveel en welke zorg iemand krijgt (aanspraak op zorg) met daarnaast de beschikbaarheid bij een zorgaanbieder. Wensen en voorkeuren van cliënten sluiten niet altijd aan op hun indicatie. Cliënten kunnen de extra rechten die zij krijgen vanuit de Beginselenwet wel proberen af te dwingen, maar stuiten hierbij op genoemde beperkingen. Is het mogelijk dat cliënten een nieuwe zzp-indicatie krijgen als blijkt dat meer personele inzet nodig is om hun rechten te kunnen verzilveren?
- Het LPGGz vraagt zich af of cliënten in de langdurige zorg altijd in staat zijn om voor hun rechten op te komen of te klagen. Het wetsvoorstel gaat uit van mondige cliënten. Wij zijn in dit kader blij met de toezegging dat er onafhankelijke cliëntondersteuning komt. Wij zien dit graag terug in een nota van wijziging. Daarnaast pleit het LPGGz voor een snelle invoering van een laagdrempelige en onafhankelijke geschillencommissie. Wij vinden het niet verstandig om hiermee te wachten tot een eventuele inwerkingtreding van de WCZ.
- In navolging van de cliëntvertrouwenspersoon zien wij graag ook meer aandacht voor de rol en positie van familie en andere naastbetrokkenen en meer specifiek ruimte voor de familievertrouwenspersoon. Binnen de ggz, maar zeker ook in de VG en ouderenzorg, is familie van groot belang voor het welbevinden van de cliënt. Familie heeft ook vaak behoefte aan overleg, informatie en ondersteuning. Familie voelt zich echter niet altijd welkom.
- Er is in het wetsvoorstel sprake van een richtlijn ouderenmishandeling. Wij willen dit verbreden tot een algemeen meldpunt voor iedereen die onder dit wetsvoorstel valt, dus ook voor mensen in de ggz. Ook daar moeten we voorkomen dat geweld en mishandeling van cliënten plaatsvindt.
- De verklaring omtrent gedrag (VOG) dient wat ons betreft te gelden voor iedereen die werkt in de zorg, dus ook voor zgn. 'zittende' werknemers en vrijwilligers. Voor vrijwilligers zou de zorgaanbieder de kosten moeten dragen.
- Het wetsvoorstel geeft de IGZ extra mogelijkheden om in te spelen op individuele klachten en meldingen. Het LPGGz vindt dat het toezicht door de Inspectie op individueel niveau overal goed

moet worden geregeld, niet uitsluitend in de langdurige AWBZ zorg. Gezien de huidige discussie over de taken en positie van de IGZ mbt de handhaving wachten wij de conclusies af van de onderzoeken die de minister is gestart. Aansluitend verwachten wij dat de minister het toezicht en de handhaving zorgbreed zal optimaliseren en zal vastleggen in de diverse wetstrajecten, niet alleen in de Beginselenwet maar ook in de WCZ, de WZD en de WVGZ.

- Naast genoemde rechten willen wij graag het recht op intimiteit en seksualiteit in de Beginselenwet op laten nemen. In de langdurige verblijfszorg is dit een snel vergeten onderwerp, maar zeer relevant voor veel bewoners.
- In artikel 7 van het wetsvoorstel wordt gesproken over een geweldsprocedure. Graag zien wij hieraan verbonden een instemmingsrecht van de cliëntenraad.
- Ten slotte vragen wij aandacht voor een goede afstemming met de andere wetstrajecten op het terrein van de rechtsbescherming en de rechtspositie van cliënten en familie (oa WVGZ, WZD en WCZ). Tegenstrijdigheden of afwijkende begrippen en definities tussen de verschillende wetten zijn niet bevorderlijk voor de versterking van hun (rechts)positie.

Het LPGGz hoopt dat de Beginselenwet er daadwerkelijk toe bij zal dragen om de rechtpositie van kwetsbare burgers te versterken. De nieuwe wet dient geen papieren tijger te zijn, maar daadwerkelijk te zorgen voor noodzakelijke kwaliteitsverbetering in de verblijfszorg.

Hoogachtend,

Marjan ter Avest
Directeur

cc. Ministerie van VWS, directie Markt & Consument